

72 rocznica bitwy pod Chotowem

W niedzielę, 23 października 2016 r., obchodziliśmy 72 rocznicę zwycięskiej bitwy pod Chotowem oraz 25-lecie nadania Szkole Podstawowej w Olesznie zaszczytnego imienia Armii Krajowej.

Uroczystość rozpoczęła się na cmentarzu parafialnym w Olesznie. Nie zabrakło mieszkańców, pocztów sztandarowych, władz ŚZZAK, druhow z OSP w Olesznie, Świdnie i Chotowie oraz władz administracji samorządowej.

Wiązanki i znicze złożyły pod pomnikiem AK i mogiłą majora „Nurta” delegacje: Środowiska Zgrupowań Partyzanckich „Ponury-Nurt”, Zarządu Okręgu ŚZZAK w Kielcach, ŚZZAK - koło nr 1 w Kielcach, ŚZZAK - koło w Łopusznie, ŚZZAK - koło w Olesznie, Urzędu Pełnomocnika do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Kielcach, Starostwa Powiatowego we Włoszczowie, Urzędu Gminy Krasocin, Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Olesznie.

Następnie goście oraz wszystkie pocztu sztandarowe pod komendą prezesa Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych „Jodła”, p. Dionizego Krawczyńskiego udali się do kościoła parafialnego pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Olesznie na uroczystą mszę świętą, sprawowaną przez proboszcza ks. Jacka Szymańskiego oraz ks. kanonika Stanisława Włodarskiego, w intencji żołnierzy poległych, zmarłych i żyjących Armii Krajowej. Oprawę mszy świętej zapewniła Orkiestra Dęta OSP oraz zespół „Melodia” z Oleszna.

Kolejnym elementem uroczystości była akademii przygotowana przez uczniów Publicznego Gimnazjum w Olesznie pod opieką wychowawczyń: p. Teresy Szczepańskiej i p. Ewy Deska. O stronę wizualną w postaci dekoracji oraz prezentacji multimedialnej zadbał p. Mariusz Deska.

Akademii rozpoczęła się „Mazurkiem Dąbrowskiego”, po czym głos zabrała dyrektor szkoły - Zofia Marcinkowska, która serdecznie powitała wszystkich zaproszonych gości. Następnie uczniowie gimnazjum zaprezentowali montaż słowno-muzyczny. Publiczność oglądająca przedstawienie gimnazjalistów miała okazję przypomnieć sobie trudną drogę Żołnierza Polskiego walczącego o wolność swego kraju. Ze wzruszeniem wysłuchaliśmy wiersza recytowanego przez ucznia klasy pierwszej - Karola Siwka. W wielu oczach zabłysły łzy, kiedy Karol rysował słowem tragedię żołnierza, który żegna się z matką, ponieważ wie, że za chwilę umrze. Równie wzruszający był moment, gdy występujący nawiązali do 25 rocznicy nadania Szkole w Olesznie imienia Armii Krajowej, która minęła 13 października bieżącego roku. Dzięki przygotowanej prezentacji multimedialnej wszyscy mogliśmy zobaczyć zdjęcia upamiętniające spotkania okolicznościowe z Tymi, którzy walczyli 72 lata temu w pamiętnej bitwie pod Chotowem. Fotografie te są kroniką wspomnień o tych jakże ważnych dla nas 25 latach.

Zwieńczeniem wzruszającej akademii było ślubowanie uczniów pierwszych klas Publicznego Gimnazjum, którzy w obecności sztandaru szkoły, prezesa Zarządu Okręgu ŚZZAK w Kielcach, majora Zbigniewa Mielczarka, kombatantów AK i NSZ, władz samorządowych Powiatu Włoszczowskiego i Gminy Krasocin, powtarzali za panią dyrektorką Zofią Marcinkowską rotę przysięgi, aby stać się pełnoprawnymi członkami gimnazjalnej społeczności.

Już jako gimnazjaliści, uczniowie pierwszych klas, złożyli wiązanek kwiatów pod tablicą upamiętniającą zwycięstwo żołnierzy AK i NSZ w bitwie pod Olesznem. Następnie głos zabrał Wójt Gminy Krasocin Ireneusz Gliściński, który pogratulował uczniom wspaniałego występu. Starosta Włoszczowski Jerzy Suliga również pogratulował uczniom i nauczycielom oraz podziękował za przygotowanie poruszającej akademii. Zwracając się do uczniów powiedział: *„obowiązkiem naszego i waszego pokolenia jest pielęgnowanie historii tych, dla których najważniejsza była Ojczyzna - Polska. Są oni dla nas przykładem prawdziwych patriotów.”*

Na zakończenie uroczystości rocznicowych Prezes Zarządu Okręgu ŚZZAK w Kielcach, mjr Zbigniew Mielczarek, dokonał aktu wręczenia pamiątkowych medali: „Za zasługi dla Światowego Związku Żołnierzy AK.” Nagrodzeni zostali: prezes ŚZZAK - koło nr 1 w Olesznie - p. Anna Resiak oraz członkowie pocztu sztandarowego koła: p. Czesław Kowalczyk, p. Jan Mazur oraz p. Jerzy Stolarczyk.

Natomiast prezes Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych „Jodła”- Dionizy Krawczyński przekazał na rzecz szkoły grę planszową z cyklu: „Bitwy w okręgu Kielce AK - Chotów 1944.”

Coroczne uroczystości poświęcone bitwie pod Chotowem kończą się w miejscu, gdzie już po walce, podczas konnego patrolu, został śmiertelnie trafiony ogniomistrz Marian Łyżwa ps. „Żbik”. W miejscu tym stoi pomnik.

Po odegraniu przez Orkiestrę Dętą Ochotniczej Straży Pożarnej w Olesznie „Mazurka Dąbrowskiego”, w miejscu ostatniego śmiertelnego boju żołnierzy I Batalionu 2 Pułku Piechoty Legionów AK, przywołaliśmy w pamięci tych, którzy polegli pod Chotowem i odeszli na wieczną wartę. A byli nimi:

1. Tadeusz Szlifierski „Węgorz”
2. Tadeusz Łyżwa „Ryś”
3. Marcin Łyżwa „Żbik”
4. Stanisława Alkiewicz „Kniaź”
5. Stanisław Gajka „Wicher”
6. Edmund Walocha „Tadek”
7. Jan Orłowski „Urban”
8. Mieczysław Bąderski „Sobieski”
9. Zaleski „Ben”
10. Bolesław Domański „Bolek”
11. Stefan Jakubowski „Kampel”

Broniąc wartości podstawowych i wiecznych, takich jak: „Bóg, Honor i Ojczyzna”, zasłużyli na naszą pamięć i wdzięczność.

W miejscu ich żołnierskiej chwały wiązanek kwiatów złożyli: uczestnik bitwy, p. Bolesław Ciesielski „Farys II”, członkowie Środowiska Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich „Ponury-Nurt” - p. Anna Skibińska i p. Ryszard Panzer, Prezes Zarządu Okręgu SZŻAK w Kielcach - mjr Zbigniew Mielczarek i pani Alina Szwach, Przedstawiciel Urzędu Pełnomocnika do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Kielcach - p. Marcelina Wójcik, Prezes SZŻAK - koło nr 1 w Kielcach - p. Danuta Piotrowska-Wójcik i wiceprezes p. Anna Urszula Woźniak, Prezes SZŻAK - koło w Łopusznie - p. Stanisław Komisarczyk, Prezes SZŻAK - koło nr 1 w Olesznie - p. Anna Resiak, Wiceprezes ZŻNSZ w Olesznie i redaktor portalu „Noworadomsko”- p. Zdzisław Wiśniewski wraz z żoną, Dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych w Olesznie - p. Zofia Marcinkowska, delegacja władz powiatu włoszczowskiego w osobach: Przewodniczący Rady Powiatu Włoszczowskiego - p. Jacek Włodarczyk, Starosta Włoszczowski - p. Jerzy Suliga, delegacja władz Gminy Krasocin: Wójt Gminy - p. Ireneusz Gliściński, Zastępca Wójta - p. Jacek Sienkiewicz, Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego - p. Łukasz Karpiński, Radni Gminy Krasocin: p. Antoni Drej i p. Grzegorz Sitkowski.

Jeden z ostatnich świadków żywej historii, żołnierz mjr „Nurta”, 90- letni Bolesław Ciesielski „Farys II” nie kryjąc wzruszenia opowiedział zgromadzonym o tamtych trudnych wojennych czasach, o kolegach z oddziału i pomocy jaką otrzymywali od okolicznych mieszkańców. Na koniec, nie kryjąc łez, przekazał dla szkoły w Olesznie pamiątkowy grawerton z repliką „Ławeczki Halnego”, która została ufundowana ze składek, pochodzących od instytucji, szkół oraz ludzi dobrej woli i każdy może na niej przysiąc, jeżeli zawita do Starachowic. Łamiącym się głosem poprosił wreszcie, wszystkich zebranych pod pomnikiem o pamięć.

Głos zabrał również ks. kanonik Stanisław Włodarski ze Świdna, proboszcz parafii Św. Marcina w Nowolesiu na terenie Archidiecezji Wrocławskiej. Mówił m.in. o etosie polskiego żołnierza, walczącego w nierównej walce, między wschodem i zachodem, o polskiej młodzieży, która w tamtych czasach zdała egzamin dojrzałości.

Następnie, tradycyjnie rozpalono ognisko, przy którym zgromadzili się uczestnicy uroczystości, by ogrzać się, porozmawiać i powspominać tych, dzięki którym możemy żyć w wolnym kraju.

Sponsorzy uroczystości:

1. Starostwo Powiatowe we Włoszczowie
2. Urząd Gminy Krasocin

3. Państwo Jadwiga i Antoni Drej
4. Pan Łukasz Karpiński
5. Państwo Krystyna i Andrzej Wójcikowscy
6. Państwo Małgorzata i Piotr Kowalczykowie
7. Pan Marek Orlikowski - Włoszczowa
8. Pan Marcin Zapala - Ubojnia drobiu „Smak Drób” w Olesznie
9. Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Olesznie
10. Zakłady Mięsne „WIR” w Łopusznie
11. Pan Robert Guca - Hurtownia „Mir” w Kielcach

Pod koniec października 1944 roku siły Wehrmachtu podjęły na całym zapleczu frontu zdecydowaną akcję oczyszczania terenu z oddziałów partyzanckich. Wyłoniła z 4 Armii Pancernej specjalna grupa licząca 7 tysięcy żołnierzy otrzymała zadanie przeczesania terenów na prawym brzegu Pilicy w celu umiejscowienia i zlikwidowania napotkanych oddziałów partyzanckich. Z tymi zaprawionymi w bojach niemieckimi żołnierzami, przyszło się zmierzyć 30 października 1944 r. partyzantom z I Batalionu 2 Pułku Piechoty Legionów Armii Krajowej, dowodzonym przez legendarnego majora Eugeniusza Giedymina Kaszyńskiego „Nurta” i kpt. Stanisława Pałaca „Mariańskiego”. Batalion ten należał do Zgrupowań Oddziałów Partyzanckich AK „Ponurego” i liczył w tym czasie około 300 żołnierzy. Mimo ogromnej przewagi wroga leśni żołnierze „Nurta”, nie wahali się stanąć do walki. Głodni, zmarznięci, niewyspani, ścigani wiele dni i nocy przez niemiecką obławę, przemierzali powiat włoszczowski, bijąc się odważnie i z poświęceniem pod: Krzepinem, Zagórzem, Kosowem, Lipnem i wreszcie Chotowem. Tam, pod Chotowem, jedenastu z nich złożyło swoje młode życie na „ołtarzu Ojczyzny”, a siedmiu z nich spoczywa dziś na oleszyńskim cmentarzu. Śmierć nie pozwoliła im dorosnąć, choć byli tacy młodzi. Dla nas, współczesnych będą na zawsze drogowskazem, mówiącym jak pięknie można żyć, jak wiele wspaniałych rzeczy może dokonać młody człowiek, jeżeli zostanie właściwie wychowany. Jako naród możemy być dumni, że w tzw. dwudziestoleciu międzywojennym, naszym przodkom udało się wychować, tak oddanych Ojczyźnie, młodych obywateli. Przede wszystkim była to wielka zasługa takich instytucji jak: szkoła powszechna, kościół katolicki i wielopokoleniowe rodziny. Wszędzie tam nie zabrakło tego wszystkiego, co stanowi o polskim narodzie: chrześcijańskiej religii przyjętej przez Mieszka I, wspaniałej i dumnej historii wielkiego państwa oraz tradycji, która buduje szacunek dla dokonań przodków i nakazuje utrwalić i rozwinąć to wielkie dziedzictwo naszego narodu, któremu na imię Polska. Dziś, pomimo tego, że jesteśmy dużo bezpieczniejsi niż nasi ojcowie przed wybuchem II wojny światowej, mamy obowiązek zrobić wszystko, by równie pięknie i mądrze wychować nasze dzieci. Pamiętajmy prorocze słowa kanclerza wielkiego koronnego Jana Zamoyskiego: „Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie...” Mamy więc obowiązek nauczyć nasze dzieci dbać o Ojczyznę poprzez uczciwą naukę i pracę, przez odpowiedzialne wykonywanie powierzonych obowiązków, wreszcie przez wskazywanie wydarzeń, które napawają dumą, a zapisane zostały na kartach polskiej historii, jak pod Chotowem - odwagą, męstwem i krwią bohaterskich żołnierzy I Batalionu 2 Pułku Piechoty Legionów AK pod dowództwem legendarnego majora „Nurta”.

Autor tekstu: Ryszard Kowalczyk, historyk, ZPO w Olesznie.

Zdjęcia: Aldona Kowalczyk, ZPO w Olesznie